ARREST VAN HET HOF (TWEEDE KAMER)
VAN 12 MEI 1971[1]

A. Reinarz
tegen Commissie van de Europese Gemeenschappen

Zaak 55-70

Samenvatting

1. *Ambtenaren — Aanwerving — Overplaatsing en bevordering — Geen voorrang — Verschil in rang tussen de kandidaten voor een ambt — Geen beslissende factor bij de keuze van de bevoegde autoriteit*
   (Statuut van de ambtenaren der EEG, artikel 29)
2. *Ambtenaren — Aanwerving — Rationalisatie van de diensten als gevolg van het fusieverdrag — Vrijwillige terugzetting — Recht van voorrang van betrokkene om te worden overgeplaatst naar een met zijn rang overeenkomend ambt — Strikte toepassing*
   (Verordening nr. 259/68 van de Raad, artikel 8)

1. Aangezien artikel 29 van het Statuut van de ambtenaren overplaatsing en bevordering op één lijn stelt, kan een verschil in rang tussen de gegadigden voor een ambt op zichzelf geen beslissende factor zijn bij de keuze die de bevoegde administratieve autoriteit moet doen.
2. Artikel 8, lid 1, van verordening nr. 259/68 van de Raad vormt een uitzondering op het beginsel van gelijkheid van de voor bevordering en voor overplaatsing in aanmerking komende kandidaten en mag derhalve, het welomschreven doel en het uitzonderingskarakter van deze bepaling in aanmerking genomen, niet in andere dan de daarin uitdrukkelijk genoemde gevallen worden toegepast.

In de zaak 55-70

A. REINARZ, ambtenaar van de Commissie van de Europese Gemeenschappen, wonende te Tourneppe (België), Groenstraat 3, ten deze vertegenwoordigd door Mr. A. J. Hammerstein, advocaat te Maastricht, domicilie gekozen hebbende bij A. Elvinger, advocaat te Luxemburg, 84, Grand'rue,

verzoeker,

tegen

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN, ten deze vertegenwoordigd door haar juridisch adviseur L. de la Fontaine, als gemachtigde, bijgestaan

1 — Procestaal: Nederlands.

door H. Ph. Visser 't Hooft, lid van de juridische dienst van de Commissie, domicilie gekozen hebbende bij haar juridisch adviseur E. Reuter, Luxemburg, 4, boulevard Royal,

verweerster,

— verzoek om nietigverklaring van het door de Commissie op 17 juni 1970 genomen besluit tot benoeming van de heer Dousset op de post van directeur op het directoraat-generaal Vervoer —

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE (Tweede Kamer),

samengesteld als volgt: A. Trabucchi (rapporteur), Kamerpresident, P. Pescatore en H. Kutscher, Rechters,

Advocaat-Generaal: A. Dutheillet de Lamothe
Griffier: A. Van Houtte

het navolgende

ARREST

Ten aanzien van de feiten

I — Samenvatting van de feiten; het procesverloop

Overwegende dat de aan het geding ten grondslag liggende feiten en het procesverloop als volgt kunnen worden samengevat:
Verzoeker is in 1952 bij de EGKS in dienst getreden en werd in 1959 benoemd tot directeur van het directoraat „Vervoerprijzen en voorwaarden" — Directoraat-generaal Vervoer — van de EEG-Commissie. Bij een besluit van 20 maart 1968, genomen in het kader van de rationalisatie der diensten na de fusie der executieven, werd de heer Reinarz voorlopig benoemd tot raadadviseur, waarna op 26 juni 1968 te zijnen aanzien op grond van artikel 4 van verordening nr. 259/68 een maatregel tot beëindiging van de dienst — per 1 oktober 1968 — werd genomen. Nadat verzoeker hiertegen op 29 juli 1968 in beroep was gekomen (zaak 17-68), heeft het Hof bij arrest van 6 mei 1969 (Jurisprudentie, Deel XV, blz. 61) het besluit van 20 maart 1968 tot tewerkstelling van verzoeker als raadadviseur en het besluit van 26 juni 1968 tot beëindiging van zijn dienst nietig verklaard.
Inmiddels had verzoeker — op 25 februari 1969 — vernomen van de bevordering van de heer Dousset, die bij besluit van 15 januari 1969 benoemd was tot directeur op het Directoraat-generaal Vervoer; verzoeker diende hiertegen op 24 mei 1969 een administratieve klacht

in. Op 18 juni 1969 heeft de Commissie ingevolge 's Hofs arrest van 6 mei 1969 verzoeker met ingang van 1 oktober 1968 wederom als ambtenaar in de rang A/2 in dienst genomen en hem op de nieuwe post van raadadviseur A/2 op het Directoraat-generaal Vervoer tewerkgesteld.

Verzoeker stelde op 26 september 1969 beroep in, onder meer strekkende tot nietigverklaring van het door de Commissie op 18 juni 1969 genomen besluit waarbij hij tot raadadviseur werd benoemd, alsook van de op 15 januari 1969 afgekomen benoeming van de heer Dousset tot directeur van het directoraat „Harmonisatie, coördinatie en financiering infrastructuur", waarop het Hof bij arrest van 13 mei 1970, gewezen in de zaak 46-69 (Jurisprudentie, Deel XVI, 1970, blz. 275 en volgende), verzoeker in zijn beroep tegen het besluit van 18 juni 1969 niet-ontvankelijk en voormeld besluit van de Commissie tot benoeming van de heer Dousset nietig verklaarde. Deze nietigverklaring was vooral gegrond op de overweging dat de Commissie bij de benoeming haar keuze had bepaald zonder rekening te hebben kunnen houden met een voor de onverkorte uitoefening harer discretionaire bevoegdheid onontbeerlijk gegeven, hebbende zij na voormeld besluit van 26 juni 1968 verzoeker verhinderd te solliciteren naar de post waarop de heer Dousset was benoemd.

In een mededeling van 28 mei 1970 heeft de Commissie opnieuw sollicitanten opgeroepen ten einde in bedoelde vacature te kunnen voorzien. Vervolgens heeft de Commissie op haar zitting van 17 juni 1970 besloten de heer Dousset opnieuw tot hoofd van bedoeld directoraat te benoemen. Na zich langs administratiefrechtelijke weg bij de Commissie te hebben beklaagd, heeft verzoeker op 11 september 1970 in rechte om nietigverklaring van dit besluit verzocht.

De schriftelijke procedure heeft een normaal verloop gehad.

Het Hof (Tweede Kamer) heeft, gehoord het rapport van de Rechter-Rapporteur en gehoord de Advocaat-Generaal, besloten zonder instructie tot de mondelinge behandeling over te gaan.

Partijen werden ter terechtzitting van 4 maart 1971 in hun pleidooien gehoord.

De Advocaat-Generaal heeft ter terechtzitting van 1 april 1971 conclusie genomen.

II — Conclusies van partijen

Overwegende dat *verzoeker* concludeert dat het den Hove behage:

1. nietig te verklaren, althans te vernietigen het besluit van de Commissie — van onbekende datum — waarbij de heer Dousset werd benoemd tot directeur bij het Directoraat-generaal Vervoer;
2. de Commissie te veroordelen in verzoekers kosten;

dat *verweerster* concludeert dat het den Hove behage:

— het beroep ongegrond te verklaren en mitsdien te verwerpen,
— kosten rechtens;

III — Middelen en argumenten van partijen

Overwegende dat de middelen en argumenten van partijen als volgt kunnen worden samengevat:

De eerste grief

Verzoeker verwijt de Commissie in strijd met de artikelen 7, lid 1, en 27, derde alinea, van het Statuut aan de zorg voor handhaving van een evenwichtige geografische spreiding van de directieposten binnen het Directoraat-generaal Vervoer een overwegende betekenis te hebben toegekend, zonder acht te slaan op het belang van de dienst. Uit de feiten, zoals het Hof die in zijn beide eerder gewezen arresten heeft vastgesteld, blijkt dat de Commissie de vooropgezette bedoeling heeft gehad de post voor een ambtenaar van de Franse nationaliteit te reserveren. Deze bedoeling heeft niet slechts tot de reeds door het Hof nietig verklaarde besluiten, doch ook tot het litigieuze besluit geleid.

Verweerster miskent het feit dat het bestreden besluit, materieel gezien, een herhaling van een vroeger, onregelmatig besluit is, zodat het op de weg van verweerster ligt aannemelijk te maken dat de tweede benoeming van de heer Dousset vooral in het belang van de dienst is geschied.

In de notulen van de zitting van 17 juni 1970 wordt weliswaar vermeld dat de Commissie de rapporten heeft onderzocht van de kandidaten in de rang A/3 met betrekking tot hun bekwaamheid, prestaties en gedrag in de dienst, doch er blijkt niet uit dat een soortgelijk onderzoek ten aanzien van de kandidaat in de rang A/2 heeft plaatsgehad. Bovendien blijkt uit de documenten van 12 juni 1970 en 16 juni 1970, dat aan de Commissie slechts vier sollicitatieformulieren werden toegezonden, hoewel er volgens de notulen in totaal zes kandidaten ter sprake zijn gekomen. Verzoeker moet hieruit concluderen, dat de Commissie van twee sollicitatieformulieren geen kennis heeft genomen; zulks is een verdere versterking van zijn standpunt dat de benoeming van de heer Dousset voor de Commissie een bij voorbaat uitgemaakte zaak was.

Verzoeker wijst er ten slotte op, dat zijn tegenwoordige post — met een ambtstaak welker belang omgekeerd evenredig is aan de uitvoerige omschrijving van de Commissie — eerst vacant werd verklaard, nadat de Commissie door het arrest van het Hof van 6 mei 1969 zelf gedwongen was goedschiks of kwaadschiks verzoeker in zijn dienst en zijn functie als ambtenaar van de rang A/2 te herstellen. Indien aan deze post werkelijk behoefte zou hebben bestaan, dan zou de Commissie ongetwijfeld reeds eerder in deze functie hebben voorzien. Derhalve heeft de Commissie, door in de eerste plaats te letten op de geografische spreiding op het Directoraat-generaal Vervoer, de uit een oogpunt van belang van de dienst voor de hand liggende overplaatsing van verzoeker achterwege gelaten. De financieel-budgettaire consequenties van deze handelwijze der Commissie zetten aan zijn grief nog kracht bij.

Verweerster merkt hiertegenover op, dat zij bij het nemen van de aangevochten beschikking in het geheel niet op overwegingen van geografische aard, maar uitsluitend op overwegingen van dienstbelang heeft gelet. Onder bestrijding van het argument van verzoeker dat de heer Dousset een lagere rang bekleedde dan hij zelf, zodat in casu van een keuze tussen kandidaten met ongeveer gelijkwaardige kwalificaties niet kon worden gesproken, merkt verweerster op dat bij een benoeming het kwalificatieniveau niet uitsluitend aan de rang mag worden afgelezen, daar in artikel 29 van het Statuut elke gedachte aan prioriteit van overplaatsing ten opzichte van bevordering wordt uitgesloten.

Tegenover verzoekers bewering dat zijn post een „sinecure" is, merkt verweerster op dat de taakomschrijving veeleer op een zeer ruim veld van werkzaamheden wijst.

Verzoekers probleemstelling berust op een verwarring tussen twee verschillende en volledig los van elkaar staande groepen van maatregelen: enerzijds de maatregelen genomen in het kader van de rationalisatie en anderzijds het bezetten van een naderhand vrijgekomen ambt.

Een beoordelingsrapport over verzoeker is niet voorhanden, omdat volgens artikel 33 van het Statuut zodanig rapport ten aanzien van ambtenaren in de rang A/2 niet wordt opgesteld. Uit de notulen van de Commissiezitting van 17 juni 1970 blijkt echter, dat wel degelijk alle kandidaten in het onderzoek zijn betrokken. De omstandigheid dat het document van 12 juni 1970 slechts vier sollicitatieformulieren noemt, is te wijten aan een schrijffout als gevolg van het opschrift van bedoeld document, waarop verkeerdelijk was vermeld „pourvoi d'un poste A/3 vacant à la direction générale des Affaires sociales", naar welk ambt inderdaad vier personeelsleden hebben gesolliciteerd.

De tweede grief

Verzoeker acht de bestreden beschikking nietig, omdat niet is gebleken dat de Commissie bij het nemen van haar be-

sluit kennis had genomen van 's Hofs arresten van 13 mei 1970 en 6 mei 1969, met name niet van de in deze arresten uitgesproken rechtsopvattingen, volgens welke in de bijzondere omstandigheden als gevolg van het fusieverdrag enerzijds de handhaving van de loopbaan voorrang heeft hoven een zo breed mogelijke geografische spreiding en anderzijds een ambtenaar een gerechtvaardigd belang kan hebben het ene ambt boven het andere te verkiezen.
Verzoeker wijst erop dat in het uittreksel uit de notulen van de zitting van de Commissie d.d. 17 juni 1970 elke vermelding van de voorgeschiedenis der zaak en met name enige verwijzing naar de beide arresten van het Hof en de hierin neergelegde rechtsopvattingen ontbreekt. Hieruit blijkt volgens verzoeker, dat niet is voldaan aan de minimumeisen, die aan de motivering van een besluit van de Commissie tot benoeming van een ambtenaar gesteld moeten worden.
Verweerster spreekt haar verwondering uit over de door verzoeker aan de dag gelegde twijfel.
Zij merkt op, dat zij volgens vaste rechtspraak van het Hof niet gehouden is een benoemingsbesluit te motiveren. Overigens vloeit uit de bestreden beslissing zelf voort, dat verweerster noodzakelijkerwijze heeft kennis genomen van het arrest in de zaak 46-69.

De derde grief

Verzoeker betoogt, dat het in artikel 8, lid 2, van verordening nr. 259/68 bedoelde recht van voorrang, krachtens hetwelk een ambtenaar kan worden overgeplaatst ter bezetting van elke vacature die met zijn rang overeenkomt, evenzeer dient te gelden ten aanzien van een ambtenaar, die in het kader van het fusieverdrag in een loopbaan overeenkomende met zijn rang is tewerkgesteld.
Met de bewering dat verzoeker is gelijk te stellen met een ambtenaar ten opzichte van wie een maatregel uit hoofde van artikel 4, lid 1, van verordening nr. 259/68 niet wordt overwogen, miskent verweerster dat het haar in het geheel niet meer vrijstond om ten aanzien van verzoeker hetzij artikel 4, hetzij artikel 8 toe te passen. Het Hof heeft zich in zijn beslissing dat de ambten van directeur en van bijzonder raadadviseur tot dezelfde rang behoren, niet uitgesproken over het door verzoeker op grond van de strekking van de artikelen 4 en 8 van verordening nr. 259/68 gepretendeerde recht van voorrang.
Verweerster meent dat de situatie van verzoeker volledig verschilt van die waarvoor artikel 8 van verordening nr. 259/68 in compensatie voorziet in de vorm van een recht van voorrang.
Deze voorrang vormt een tijdelijke uitzondering op de gelijkstelling van de voor bevordering en voor overplaatsing in aanmerking komende kandidaat en heeft slechts zin en is slechts gerechtvaardigd in geval van terugzetting. De door verzoeker gestelde vergelijkbaarheid van zijn positie met die in artikel 8 bedoeld, is in strijd met 's Hofs arrest in de zaak 46-69, waarin is overwogen dat het onderscheid tussen de bevoegdheden, verbonden aan het ambt van directeur en dat van raadadviseur, geen inbreuk betekent op de regel krachtens welke rang en ambt met elkaar overeen moeten stemmen.

De vierde grief

Verzoeker is van oordeel, dat het besluit van de Commissie in strijd is met een algemeen beginsel van behoorlijk bestuur, dat inhoudt dat een bestuursorgaan bij het nemen van een besluit een eerder gemaakte fout en/of begane omissie zoveel als mogelijk dient te herstellen.
Het gaat in deze voor het Hof niet om een appreciatie van het dienstbelang, doch over de vraag of de Commissie haar discretionaire bevoegdheid redelijk heeft gehanteerd.
Verweerster meent, dat aanvaarding van verzoekers argumentatie erop zou neerkomen, dat het Hof voor een appreciatie van het dienstbelang die door de Commissie moet worden verricht, een eigen beoordeling in de plaats zou stellen.

Zij vraagt zich af of zij, indien de keuze van de benoemde ambtenaar aan het dienstbelang beantwoordt, nochtans aan verzoekers benoeming de voorkeur zou hebben moeten geven, omdat deze beweerdelijk voldoet aan de normen van rechtmatigheid en redelijkheid. Verweerster ziet ook niet in waarom het in het licht van haar vroegere beslissingen met betrekking tot de bezetting van het ambt in kwestie redelijk en rechtmatig zou zijn verzoeker te benoemen.

Ten aanzien van het recht

1 Overwegende dat verzoeker bij zijn op 11 september 1970 ingediend verzoekschrift het Hof vraagt „het besluit van de Commissie, van onbekende datum, waarbij de heer Dousset werd benoemd tot directeur-generaal Vervoer, nietig te verklaren, althans te vernietigen";

De eerste grief

2 Overwegende dat verzoeker betoogt dat het bestreden besluit in strijd is met de artikelen 7, lid 1, en 27, derde alinea, van het Statuut van de ambtenaren en een miskenning inhoudt van de in het arrest van 6 mei 1969 — in de zaak 17-68 — gestelde beginselen, op grond dat het besluit uitsluitend zou zijn ingegeven door de zorg van de Commissie voor de handhaving van een evenwichtige geografische spreiding van de directieposten binnen het Directoraat-generaal Vervoer zonder acht te slaan op het belang van de dienst;

3 dat verzoeker zijn grief in de eerste plaats doet steunen op het feit dat hij de rang A/2 reeds bezat, terwijl de ter bezetting van de litigieuze directeurspost gekozen ambtenaar een lagere rang had;

4 Overwegende dat in artikel 29 van het Statuut overplaatsing op één lijn wordt gesteld met bevordering en dat een verschil in rang tussen de gegadigden voor een ambt derhalve op zichzelf geen beslissende factor kan zijn bij de keuze die de bevoegde administratieve autoriteit moet doen;

5 dat, anders dan in het geval dat in bovenbedoeld arrest van 6 mei 1969 aan de orde was, uit niets blijkt dat in casu voor het bestreden besluit overwegingen met betrekking tot de nationaliteit van de betrokkenen bepalend zijn geweest;

6 Overwegende dat verzoeker voorts betoogt dat uit de notulen van de zitting der Commissie van 17 juni 1970 blijkt dat zij slechts de kwalificaties van

de kandidaten in de rang A/3 had onderzocht, en dat bovendien de documenten van 12 en 16 juni 1970 betreffende hetzelfde vergelijkende onderzoek melding maken van vier van de in werkelijkheid zes ingediende sollicitatieformulieren, hetgeen een aanwijzing vormt dat het besluit tot benoeming van de heer Dousset reeds tevoren was genomen;

7 Overwegende dat de Commissie bij deze procedure weliswaar niet over een beoordelingsrapport aangaande verzoeker beschikte, omdat een dergelijk rapport niet voor ambtenaren van de rang A/2 wordt opgesteld, maar dat uit de notulen van de zitting van 17 juni 1970, waarin het litigieuze besluit werd genomen, blijkt dat de Commissie wel de verdiensten en kwalificaties van alle kandidaten, met inbegrip van hen die reeds de rang A/2 bezaten, vergelijkenderwijs heeft onderzocht;

8 dat deze grief mitsdien ongegrond is;

De tweede grief

9 Overwegende dat verzoeker het middel schending van wezenlijke vormvoorschriften aanvoert op grond dat uit het bestreden besluit niet blijkt dat de Commissie kennis had genomen van 's Hofs arresten van 6 mei 1969 en 12 mei 1970, waarbij uitspraak is gedaan op de eerder door Reinarz tegen haar ingestelde beroepen;

10 Overwegende dat voor de Commissie in het onderhavige geval uit het Verdrag alleen de verplichting voortvloeide zich te voegen naar de gewezen arresten, hetgeen niet is weersproken;

11 dat het echter geenszins noodzakelijk is daarvan in het bestreden besluit melding te maken;

12 dat deze grief mitsdien ongegrond is;

De derde grief

13 Overwegende dat verzoeker betoogt dat het bestreden besluit is genomen in strijd met artikel 8, lid 2, van 's Raads verordening nr. 259/68, waaruit voor verzoeker een recht van voorrang zou zijn af te lezen om in het betrokken ambt te worden tewerkgesteld;

14 Overwegende dat dit artikel bepaalt: „De ambtenaar ten aanzien van wie een besluit als bedoeld in lid 1, tweede alinea, is genomen, behoudt zijn rang en alle hieraan verbonden rechten. Hij heeft recht van voorrang bij

de bezetting van vacatures of nieuw ingestelde ambten in zijn rang, mits hij de daarvoor vereiste bekwaamheden bezit.";

15 dat deze bepaling welke beoogt compensatie te bieden aan de ambtenaar die ingevolge artikel 8, lid 1, zou zijn tewerkgesteld in een ambt behorende tot de loopbaan welke onmiddellijk lager ligt dan die waarvan zijn rang deel uitmaakt, een uitzondering vormt op het beginsel van gelijkheid van de voor bevordering en voor overplaatsing in aanmerking komende kandidaten en derhalve, haar welomschreven doel en haar uitzonderingskarakter in aanmerking genomen, niet in andere dan de daarin uitdrukkelijk genoemde gevallen mag worden toegepast;

16 dat verzoeker, die in een met zijn rang overeenkomend ambt tewerk is gesteld, zich derhalve niet op deze bepaling kan beroepen;

17 dat deze grief mitsdien ongegrond is;

De vierde grief

18 Overwegende dat verzoeker betoogt dat het bestreden besluit in strijd is met een algemeen beginsel van behoorlijk bestuur, dat inhoudt dat een bestuursorgaan gehouden is een gemaakte fout en/of begane omissie zoveel als mogelijk te herstellen;

19 Overwegende dat het besluit van 15 januari 1969 tot benoeming van de heer Dousset is vernietigd door het Hof op grond dat de Commissie bij deze benoeming niet beschikte over alle gegevens die in aanmerking zouden zijn gekomen, indien zij door haar — bij arrest van 6 mei 1969 vernietigd — besluit van 26 juni 1968 tot beëindiging van de dienst van verzoeker hem niet wederrechtelijk had verhinderd te solliciteren naar de post waarop de heer Dousset was benoemd;

20 dat de Commissie, door een nieuwe procedure ter voorziening in de betrokken post te openen en daardoor verzoeker de mogelijkheid tot solliciteren te geven, het nodige heeft gedaan om de reeds door het Hof geconstateerde onregelmatigheid in de procedure weg te nemen;

21 dat deze grief mitsdien ongegrond is;

Ten aanzien van de kosten

22 Overwegende dat verzoeker in het ongelijk is gesteld;

23 dat volgens artikel 69, paragraaf 2, van het Reglement voor de procesvoering de in het ongelijk gestelde partij in de kosten wordt verwezen;

24 dat echter volgens artikel 70 van het Reglement voor de procesvoering de kosten door de instellingen gemaakt in door personeelsleden der Gemeenschappen aanhangig gemaakte gedingen te haren laste blijven;

Gezien de processtukken;
Gehoord het rapport van de Rechter-Rapporteur;
Gehoord partijen in hun pleidooien;
Gehoord de conclusie van de Advocaat-Generaal;
Gelet op de Verdragen tot oprichting van de Europese Gemeenschappen;
Gelet op de Protocollen betreffende het Statuut van het Hof van Justitie;
Gelet op het Statuut van de ambtenaren van de Europese Gemeenschappen, met name de artikelen 7, 27, 29 en 91;
Gelet op verordening nr. 259/68 van de Raad, met name artikel 8;
Gelet op het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen;

HET HOF VAN JUSTITIE (Tweede Kamer),

rechtdoende,

1. **verklaart het beroep ongegrond;**

2. **verstaat dat elk van partijen de aan haar zijde gevallen kosten draagt.**

Trabucchi Pescatore Kutscher

Aldus uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op twaalf mei negentienhonderdeenenzeventig.

De Griffier
A. Van Houtte

De President van de Tweede Kamer
A. Trabucchi